

Policy för placering av kapital tillhörande anknutna stiftelser

Detta styrdokument har beslutats av universitetsstyrelsen den 8 oktober 2025 (diarienummer VT-2025-0048) och gäller från och med den 1 november 2025. Ansvarig för översyn och frågor om styrdokumentet är avdelningen för forskningsstöd.

I riktlinje för hantering av KTH:s anknutna stiftelser (V-2024-0686) framgår att det är styrelsens uppgift att reglera hur den ekonomiska förvaltningen av kapitalet i KTH:s anknutna stiftelser ska bedrivas och placeras på ett, enligt stiftelselagen, godtagbart sätt (jfr 2 kap. 4 § stiftelselagen).

Styrdokumentet ska tillämpas även för placering av kapital som tillhör de särförvaltade stiftelserna.

1 Övergripande utgångspunkter för placering av kapital

Det övergripande syftet med förvaltningen av kapitalet är att placera tillgångar på det sätt som bäst gagnar dem som omfattas av kapitalets ändamål och också i övrigt på ett aktsamt sätt. Därutöver gäller följande:

- Stiftelsekapitalet ska förvaltas till en rimlig risknivå.
- Målet är att stiftelsekapitalets tillgångar över rullande femårsperioder (mätt på helår) ska ge en genomsnittlig årlig real avkastning om fyra procentenheter (KPI + 4 %). Med årlig real avkastning avses nominell total årlig avkastning (direktavkastning plus marknadsvärdesförändring) minus konsumentprisindex (KPI).
- Det primära målet för stiftelsekapitalet är att nå avkastningen om KPI + 4 % och att placeringstillgångarna ska generera en årlig utdelningsbar direktavkastning om 2,5 % av det förvaltade kapitalet. Därmed är det sekundära målet att stiftelsekapitalet, efter utdelningar, ska öka 1,5 % av sitt reala värde över tiden.
- Förvaltning av stiftelsekapitalet ska ske på ett miljömässigt etiskt hållbart sätt. Det innefattar miljöhänsyn, socialt och ekonomiskt ansvar och god etik i investeringsprocessen.
- Förvaltningen av stiftelsekapitalet ska ske med beaktande av att KTH är ett internationellt tekniskt universitet. Externa förvaltare som anlitas ska ha åtagit sig att följa FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (UN PRI). Placeringar ska göras i företag som, utöver lagstiftning, följer internationella normer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och anti-korruption. De internationella normerna är uttryckta i FN:s och ILO:s deklarationer och konventioner och deras relevans för företag sammanfattas i till exempel FN:s Globala Compact.
- Förvaltningen av stiftelsekapitalet ska följa KTH:s ställningstagande att klimatförändringarna är ett allvarligt hot och har därför en restriktiv syn på placeringar i företag som ägnar sig åt utvinning av fossila energikällor.

- Förvaltningen av stiftelsekapitalet ska innehålla en mycket restriktiv syn på investeringar i bolag med produktion eller distribution av exempelvis tobak, icke medicinsk narkotika, alkohol kommersiella spel eller pornografi.
- Placering av kapital tillåts i företag som tillverkar, utvecklar eller säljer vapen eller andra försvarsrelaterade produkter under förutsättning att följande kriterier är uppfyllda:
 - 1) Företaget är inte involverad i tillverkning, utveckling eller försäljning av kontroversiella vapen som står i konflikt med internationella konventioner som Sverige ratificerat (såsom klusterbomber, landminor, vit fosfor och kemiska och biologiska vapen).
 - 2) Företaget är inte involverad i utveckling, testning, produktion, tillverkning, anskaffning, innehav eller lagring av kärnvapen.
 - 3) Företaget har sitt huvudkontor inom Norden.
- Placeringarna av stiftelsekapitalet ska om möjligt mätas mot ett sammanvägt jämförelseindex.
- Förvaltning av stiftelsekapitalet får endast ske i värdepappersfonder.

2 Kapitalförvaltarens uppdrag

Stiftelsernas kapital ska förvaltas av en eller flera externa kapitalförvaltare genom förvaltningsuppdrag som regleras genom avtal och genom detta styrdokument.

Av avtalet ska det framgå att kapitalförvaltaren:

- Åtar sig att följa detta styrdokument.
- Ska mäta placeringarnas risk och resultat löpande.
- Ska lämna den rapportering som framgår av avsnitt 7.
- Har rätt att genomföra omplacering av portföljen inom ramarna för detta styrdokument och avtalet.

Vid upphandling av kapitalförvaltning hos värdepappersinstitut eller annan kapitalförvaltare ska upphandlad kapitalförvaltare, såväl vid upphandlingstillfället som därefter under hela avtalets giltighetstid, uppfylla de krav som ställs på ett värdepappersbolag, bankinstitut eller annat bolag som bedriver handel och tillhandhåller tjänster på värdepappersmarknaden och som står under Finansinspektionens tillsyn i Sverige eller motsvarande tillsyn i annat land.

3 Utdelningsbar avkastning

En förutsättning för att en stiftelse ska erhålla förmånlig beskattning är att stiftelsen över en period av fem år använder minst 80 % av direktavkastningen för det kvalificerade ändamålet.

Med direktavkastning menas mottagna räntor, utdelningar, samt avkastning från aktieobligationer, nollkuponger, räntefondandelar med mera, samt eventuella fondrabatter.

Kapitalvinster ska inte betraktas som utdelningsbar avkastning utan ska tillföras kapitalet.

Ej utdelad avkastning ska kapitaliseras. KTH gör detta vart femte år i samband med övrig kapitalisering.

4 Val av värdepapper

Samtliga portföljens tillgångar, med undantag för alternativa investeringar, ska vara upptagna till handel på en reglerad marknad. Med reglerad marknad menas marknadsplats som har tillstånd från Finansinspektionen eller dess motsvarighet i andra länder eller en motsvarande handelsplats utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

4.1 Aktierelaterade placeringar

Kapital kan placeras i aktier och aktierelaterade instrument, såsom exempelvis depåbevis, teckningsrätter och konvertibla skuldebrev samt aktieindexobligationer och i olika typer av instrument för att nå aktieindexexponering som inte står i strid med övriga begränsningar i detta styrdokument eller genom lag och andra författningar.

4.2 Räntebärande placeringar

Kapitalet kan placeras i räntebärande instrument såsom svenska statsskuldväxlar, statsobligationer, bostadsobligationer, företagsobligationer, räntecertifikat och värdepappersfonder enligt lag (2004:46) om värdepappersfonder och räntekonto hos Riksgäldskontoret.

4.3 Alternativa investeringar

Kapital kan placeras i alternativa placeringar, såsom hedgefonder, private equity, råvaror och investeringar i kreditmarknader. Dessa typer av investeringar kan vara stängda över viss tid och därmed ha sämre likviditet, varför punkt 6.5 om likviditetsrisk inte behöver uppfyllas.

4.4 Värdepappersfonder

Kapital kan placeras i värdepappersfonder vars placeringsinriktning överensstämmer med bestämmelserna i detta styrdokument och som står under tillsyn av Finansinspektionen eller dess motsvarighet inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Vid placering i värdepappersfond ska det förvaltade kapitalets limiter för tillgångsslagens andelar i tabell 1 och tabell 3 beaktas.

5 Tillgångsallokering

Förvaltning av kapitalet ska styras utifrån de övergripande målen och riskbegränsningarna i avsnitt 1.

Intervallen i tabell 1 nedan anger de gränser inom vilka tillgångsslagen får variera vid taktisk allokering. Tillgångsslagen ska dock alltid vara inom minimi- och maximinivåer, uttryckt som andel av portföljens totala marknadsvärde. Syftet är att utifrån övergripande mål och riskbegränsning styra allokeringen på ett så optimalt sätt som möjligt.

Fordringar eller skulder vid köp eller försäljning avseende aktierelaterade placeringar tillhör aktieportföljerna. Vid beräkningar av portföljens värde ska tillgångarna värderas till rådande marknadspris.

Tabell 1: Limiter för tillgångsslagen, uttryckt i procent av uppdragets totala marknadsvärde.

Tillgångsslag – strategisk viktning	Min	Normal	Max
Aktier	40%	60%	70%
- varav svenska aktier	25%	38%	44%
- varav globala aktier	15%	22%	26%
Räntebärande värdepapper	20%	30%	40%
Alternativa placeringar	5%	10%	15%

Om limiterna överskrids eller underskrids ska åtgärder vidtas för att återställa fördelningen inom limiterna. Detta ska ske så snart det är lämpligt utan att onödiga kostnader eller kapitalförluster uppstår och med beaktande av de övergripande målen med förvaltningen.

Placering i en fond i fondprodukt kan användas och ska i sådant fall överensstämma ned ovanstående sammanställning över limiter för tillgångsslagen.

5.1 Avvikelser i tillgångsallokeringen av innehaven för de särförvaltade stiftelserna

För de skattepliktiga stiftelserna Per Hagbarths stiftelse och Stiftelsen professor Gunnar Wallquists donationsfond accepteras avvikelser i tillgångsallokeringen understigande 5 %.

5.1.1 Stiftelsen professor Gunnar Wallquists donationsfond

Intervallen i tabell 2 nedan anger de gränser inom vilka tillgångsslagen får variera vid taktisk allokering. Tillgångsslagen ska dock alltid vara inom minimi- och maximinivåer, uttryckt som andel av portföljens totala marknadsvärde. Syftet är att utifrån övergripande mål och riskbegränsning styra allokeringen på ett så optimalt sätt som möjligt.

Fordringar eller skulder vid köp eller försäljning avseende aktierelaterade placeringar tillhör aktieportföljerna. Vid beräkningar av portföljens värde ska tillgångarna värderas till rådande marknadspris.

Tabell 2: Limiter för tillgångsslagen, uttryckt i procent av uppdragets totala marknadsvärde.

Stiftelsefondens placeringsmandat	Min	Index	Max
Aktierelaterade finansiella instrument	45 %	67 %	85 %
Ränterelaterade finansiella instrument	15 %	33 %	55 %

Om limiterna överskrids eller underskrids ska åtgärder vidtas för att återställa fördelningen inom limiterna. Detta ska ske så snart det är lämpligt utan att onödiga kostnader eller kapitalförluster uppstår och med beaktande av de övergripande utgångspunkter med förvaltningen enligt avsnitt 1.

Placering i en fond i fondprodukt kan användas och ska i sådant fall överensstämma ned ovanstående sammanställning över limiter för tillgångsslagen.

6 Placeringsrestriktioner

För att begränsa de finansiella riskerna ska förvaltningen ske inom följande restriktioner.

6.1 Aktierisk

Aktier hänförliga till ett enskilt bolag, eller inom samma koncern, får utgöra maximalt 10 procent av aktieportföljens marknadsvärde. Vidare får ett innehav inte överstiga 10 procent av röstvärdet för samtliga aktier i ett och samma bolag.

6.2 Kreditrisk

Procenttalen i tabell 3 nedan avser andelar av ränteportföljens marknadsvärde. Vid placering i räntebärande värdepapper gäller följande limiter:

Tabell 3: Limiter för emittenter av ränterelaterade finansiella instrument.

Kategori; Räntebärande värdepapper	Minimum %	Maximum %
Stats, kommun och säkerställda bostadsobligationer, lägsta rating AA- *	0	100
Företagsobligationer Investment grade * (med lägsta rating BBB-)	0	60
Korträntefonder Investment grade *, Löptid och duration <1 år	0	100

*Officiell rating eller motsvarande bedömd i risknivå. För värdepappersfonder gäller genomsnittlig rating.

I de fall ratinginstituten har olika rating ska hänsyn tas till den högsta ratingen.

6.3 Ränterisk

För att begränsa ränterisken får den genomsnittliga durationen i den totala ränteportföljen inte överstiga fem år.

6.4 Motpartsrisk

Värdepappersaffärer och handel med valuta får endast ske med motparter som uppfyller nedanstående kriterier:

- Svensk bank, värdepappersinstitut eller annat finansiellt institut som har Finansinspektionens tillstånd att bedriva handel med finansiella instrument eller valutor.
- Utländska institutioner som har motsvarande tillstånd i det land de verkar och som står under tillsyn av lokal tillståndsmyndighet eller annat behörigt organ i det landet.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip är tillåten vid tillfällen då det normala förfarandet är annat, exempelvis vid nyemissioner.

6.5 Likviditetsrisk

Likviditetsrisk innebär risken för att det finansiella instrumentet inte kan avyttras vid avsedd tidpunkt utan större prisreduktion eller att transaktionen medför stora kostnader.

De finansiella instrument som det förvaltade kapitalet är investerat i ska normalt handlas i daglig handel för att säkerställa möjlighet att omgående säljas till marknadspris.

6.6 Valutarisk

Valutasäkring till SEK får göras för att minska valutarisken.

6.7 Belåning

Upptagande av lån eller pantsätta tillgångar tillåts inte.

6.8 Förvaring

Portföljens tillgångar ska förvaras hos svenska bank eller institut som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring. Andelar i värdepappersfonder får dock registreras hos fondbolag utan leverans till värdepappersinstitut.

7 Utvärdering, uppföljning och rapportering

Kapitalförvaltaren ska utvärdera kapitalförvaltningen med regelbundenhet. Syftet med utvärderingen är att löpande följa upp total- och delportföljers resultat i relation till övergripande utgångspunkter enligt avsnitt 1.

För att utvärdera portföljerna och förvaltarnas insats ska utvecklingen sättas i relation till varandra och i möjliga fall till jämförelseindex.

Utvärdering och uppföljning ska redovisas till KTH enligt nedan.

7.1 Månadsvis rapportering

Förvaltaren ska månadsvis avge skriftlig rapportering som ska innehålla följande:

- Total förmögenhet uppdelad på tillgångsslag.
- Portföljens utveckling totalt och per tillgångsslag för senaste månaden, från årets början och sedan uppdragets start, samt motsvarande uppgifter för index enligt nedan:
 - Svenska aktier SIX Portfolio Net Return Index eller motsvarande.
 - Globala aktier MSCI AC World Index eller motsvarande.
 - Räntebärande instrument 60% OMRX Total Bond, 30% OMRX T-Bill, 10% Solactive SEK IG Credit Index eller motsvarande.
- Total värdeutveckling årsvis.
- Direktavkastning senaste månaden och från årets början.
- Standardavvikelse (risk).
- Duration i räntebärande placering.

- Köp och försäljningar.

7.2 Kvartalsvis rapportering

Förvaltaren ska kvartalsvis avge muntlig och skriftlig rapportering som ska innehålla följande:

- Prognos om direktavkastning.
- Kommentar till aktuell marknadssituation.

7.3 Årlig rapportering

Förvaltaren ska årligen rapportera de övergripande utgångspunkterna i avsnitt 1, särskilt punkterna om hållbar utveckling och klimatförändringar.

Förvaltaren ska rapportera avvikelser till KTH.

7.4 Rapportering vid behov

Förvaltaren ska avge muntlig och skriftlig rapportering om det finns behov av rebalansering av portföljen på grund av särskilda omständigheter.

Förvaltaren ska rapportera avvikelser till KTH.